

The book cover features a light blue background with a white, circular, misty or snowy area in the center. At the top, a dark tree branch extends across the frame, with three small birds perched on it. The birds have white bodies and red caps. In the lower half, a black, fluffy cat is shown from behind, sitting upright. The ground is covered in white snow, with several small, brown, fallen leaves scattered around the cat. The overall style is soft and artistic.

Den internationella bestsellern

*En katts
resedagbok*

Hiro Arikawa


NONA

Originalalets titel: Tabineko Ripôto
Tabineko Ripôto © 2015 Hiro Arikawa. All rights reserved.
Publication rights for this Swedish edition arranged through
Kodansha Ltd., Tokyo.

Svenska översättningen © Carla Wiberg, 2019
Redaktör: Anette Björkqvist

Utgiven av Bokförlaget Nona
Örlogsvägen 15
426 71 Västra Frölunda
www.nona.se

Sättning: Anette Björkqvist
Första tryckningen
Tryckt hos Scandbook AB, Falun 2019

ISBN 978-91-88901-03-3

PROLOG

Katten utan namn

JAG ÄR EN KATT. *Än har jag inget namn.* Så sa en gång en berömd katt i vårt land.

Jag har ingen aning om hur framstående den katten var, men när det gäller att få ett namn hann jag i alla fall före. Om jag trivs med mitt namn är en annan fråga, eftersom det helt uppenbart inte passar mitt kön – jag är ju en hankatt. Jag fick det för omkring fem år sedan, ungefär samtidigt som jag blev fullvuxen.

På den tiden brukade jag sova på motorhuven till en silvergrå skåpbil på parkeringen utanför ett hyreshus. Varför just där? Jo, därför att ingen någonsin sjasade bort mig. Människor är i grunden bara stora apor som går på två ben, men de kan vara rätt självbelåtna. De låter sina bilar stå ute i ur och skur, men sätter man ett par tassavtryck på lacken blir de *vansinniga*.

Hur som helst, motorhuven på den där silvergrå skåpbilen var min favoritsovplats. Till och med på vintern blev den härligt varm i solen, det perfekta stället för en middagslur.

Jag stannade där tills våren kom, vilket innebar att jag hade överlevt ett helt års kretslopp. En dag när jag låg hopkurad där och dåsade kände jag plötsligt en varm, intensiv blick. Jag kikade ut mellan sömnkletiga ögonlock och fick se en lång, gänglig ung man stå och stirra på mig med kisande blick där jag låg.

”Sover du alltid där?” frågade han.

Jag gör väl det. Har du problem med det?

”Du är väldigt söt, vet du om det?”

Det sägs så, ja.

”Får jag kela med dig?”

Nej tack. Jag slog efter honom med ena framtassen och hoppades att det gav ett smått hotfullt intryck.

”Vad missunnsam du är”, sa mannen och gjorde en grimas.

Tja, vad skulle du själv tycka om du låg och sov och någon kom förbi och masserade dig över hela kroppen?

”Du vill förstås ha något i utbyte för att jag ska få kela med dig.”

En snabbtänkt en, den här. Alldeles riktigt. Måste få någon ersättning för att man stör min sömn. Jag hörde prassel och stack upp huvudet. Mannens hand hade försvunnit i en plastkasse.

”Jag har visst inte köpt något kattvänligt.”

Ingen fara, grabben. En fattigkatt är inte kräsen. De där torkade pilgrimsmusslorna ser goda ut.

Jag nosade på paketet som stack upp ur kassen, och mannen log snett och trummade mig lite på hjässan med fingrarna.

Hallå där, nu ska vi inte förhasta oss.

”Det där är inte nyttigt för en katt”, sa han. ”Dessutom är det för kryddstarkt.”

För kryddstarkt? Säger du, ja. Tror du att en hungrig hemlös som jag bryr sig ett vitten om sin hälsa? Att få något i magen ögonblickligen – det är min prio ett.

Äntligen befriade mannen en skiva friterad kyckling ur en dubbelmacka, pillade bort paneringen, lade köttet i handflatan och räckte fram det till mig.

Vill du att jag ska äta ur handen på dig? Tror du att vi blir vänner direkt då? Så lättköpt är jag inte. Fast å andra sidan är det inte ofta jag får tag på färskt kött – och det ser liksom saftigt ut – så det kanske är läge för en liten kompromiss.

När jag högg tänderna i kycklingbiten kände jag ett par människofingrar under hakan. De gled upp bakom öronen. Han kliade mig försiktigt. Visst, en människa som ger mig mat kan få tillstånd att röra vid mig en sekund eller så, men den här killen var rätt smart. Om han gav mig ett par godbitar till skulle han få klia mig under hakan också. Jag gned kinden mot hans hand.

Mannen log, drog ut pålägget ur den andra halvan av smörgåsen, petade bort paneringen och räckte fram kycklingköttet. Jag fick lust att tala om för honom att jag inte skulle ha något emot paneringen heller. Den skulle mätta ännu mer.

Han fick kela med mig ett tag som ersättning för maten, men sedan var det dags att stänga butiken.

Precis när jag började lyfta en framtass och skicka iväg honom sa han: ”Okej, vi ses.”

Han drog åt sig handen och gick därifrån, uppför trapporna i hyreshuset.

Det var så vi träffades första gången. Först lite längre fram gav han mig mitt namn till sist.

Från den stunden hittade jag knaprig kattmat under den silvergrå skåpbilen varenda natt. En mänsklig näve – en hel måltid för en katt – strax bakom bakhjulet.

Om jag var i närheten när mannen dök upp för att leverera maten tvingade han till sig lite beröringstid, men när jag inte var där lämnade han ödmjukt en offergåva och försvann.

Ibland hann någon annan katt före mig, ibland var mannen bortrest och jag väntade förgäves på mitt torrfoder ända till morgonen. Men i stort sett kunde jag räkna med att få ett rejält mål mat om dagen av honom. Människor är rätt nyckfulla, så jag litat inte på dem till hundra procent. En strykarkatt behöver bygga upp ett komplext nät av kontakter för att kunna överleva på gatan. Bekanta som förstod varandra, det var vad mannen och jag hade blivit. Men när han och jag hade kommit in i en bekväm relation ingrep ödet och förändrade allt.

Och ödet gjorde fruktansvärt ont.

En natt när jag var på väg över gatan blev jag plötsligt bländad av ett par billyktor. Jag skulle just pila undan när det hördes ett gällt tut. Och det var då det gick galet. Jag blev så överraskad att jag tog mitt sidokutt en bråkdels sekund för sent, och pang! så rammade bilen mig så att jag flög iväg.

Jag hamnade i buskarna vid vägkanten. Smärtan som jagade genom hela min kropp

liknade ingenting jag hade känt förut. Men jag levde.

Jag svor när jag försökte resa mig, gav till och med upp ett skrik. Aaj! Aaaj! Det gjorde ofattbart ont i högra bakbenet.

Jag sjönk ner på marken och böjde överkroppen för att slicka såret, men då fick jag se – ve och fasa! En benpipa stack ut!

Bett och småsår kan jag oftast sköta om med tungan, men det här var mer än jag klarade av. Det märktes mer än väl på den skärande smärtan och benet som stack ut ur mitt bakre lår.

Vad skulle jag göra? Vad *kunde* jag göra?

Hjälp mig, någon! Men det var ju idiotiskt. Ingen skulle hjälpa en strykarkatt.

Då kom jag att tänka på mannen som kom och gav mig torrfoder varje kväll. Han kunde kanske hjälpa mig. Varifrån den tanken kom vet jag inte – vi hade alltid hållit distans, med enstaka stunder av kel som tack för hans gåvor. Men det var värt ett försök.

Jag linkade fram på trottorens, släpade högra bakbenet efter mig med benpipan som stack ut. Flera gånger gav kroppen upp, som om den ville säga: Jag orkar inte, det gör för ont. Inte ett ... enda ... steg ... till.

När jag kom fram till den silvergrå skåpbilen hade dagen börjat gry.

Nu orkade jag faktiskt inte ta ett enda steg till. Nu är det slut, tänkte jag.

Jag skrek så högt jag kunde.

Aaj ... aaaaaj!

Gång på gång skrek jag, ända tills rösten tog slut. Bara att skrika höll på att ta livet av mig, om jag ska vara ärlig.

Just då hörde jag att någon kom nerför trapporna i hyreshuset. När jag höjde blicken såg jag att det var mannen.

”Jag tänkte väl att det var du!”

När han fick se mig blev han blek.

”Vad är det som har hänt? Har du blivit påkörd?”

Det är inte roligt att behöva medge det, men jag har gjort bort mig.

”Gör det ont? Det ser så ut.”

Nu räcker det med irriterande frågor. Ha lite medlidande med en skadad katt, va?

”Du skrek så förtvivlat att det väckte mig. Du ropade på mig, kisse – visst gjorde du?”

Ja, ja, absolut! Men du tog god tid på dig att komma ner.

”Du trodde att jag skulle kunna hjälpa dig.”

Smart gissat, Sherlock. Nu började mannen snörvla och snyfta. Vad hade *han* att gråta för?”

Jag är så glad att du tänkte på mig.

”Katter gråter inte som människor. Men på sätt och vis förstod jag ändå varför han snyftade. Då hjälper du mig, då. Jag klarar inte av den här smärtan så värst länge till.

”Såja, såja. Det blir snart bra, kisse.”

Mannen lade mig försiktigt i en pappkartong med en mjuk frottéhandduk i och placerade mig på passagerarsätet i den silvergrå skåpbilen.

Vi åkte till veterinärmottagningen. För mig är det typ det värsta som finns, så jag vill helst inte prata om det.

Sedan bodde jag hos mannen tills skadorna hade läkt. Han bodde ensam i sin lägenhet och det var rent och prydligt där. Han ställde fram en sandlåda åt mig i rummet bredvid badrummet, och skålar med mat och vatten i köket.

Trots allt är jag en ganska klok och väluppfostrad katt, och jag förstod genast hur jag skulle använda toaletten och gjorde aldrig någonting på golvet. Säger man åt mig att låta bli att vässa klorna på vissa ställen så avstår jag från det. Väggar och dörrposter var förbjudna så jag använde möbler och matta för kloslipning. Han sa nämligen aldrig rent ut att möblerna och mattan var tabu. (Det måste medges att han verkade störa sig lite på det i början, men jag är den sortens katt som känner på mig både det ena och det andra, kan ana mig till vad som är absolut förbjudet och vad som inte är det. Möblerna och mattan var inte *absolut* förbjudna, menar jag.)

Jag tror att det dröjde ett par månader innan stygnen var borta och benet läkt. Under tiden fick jag veta vad mannen hette: Satoru Miyawaki.

Satoru kallade mig allt möjligt – ”du” eller ”kisse” eller ”herr Katt” – vad som helst som kändes rätt för ögonblicket. Och det är ju fullt förståeligt eftersom jag inte hade något namn då.

Och även om jag *hade* haft ett namn skulle jag inte ha kunnat tala om det för Satoru. Han förstod ju inte mitt språk. Det är lite opraktiskt att människor bara förstår varandra. Visste ni att djur är mycket mer flerspråkiga?

När jag ville gå ut brukade Satoru rynka pannan och försöka övertyga mig om att jag inte borde göra det.

”Om du går ut kanske du aldrig kommer tillbaka. Tålmod, lilla katt. Vänta tills du är helt återställd. Du vill väl inte gå med stygn i benet hela livet?”

Vid det laget kunde jag gå några steg, fast det fortfarande gjorde ont. Men när jag såg hur bekymrad Satoru såg ut fann jag mig i att vara inspärrad under de där två månaderna. Det hade ju sina fördelar, tänkte jag. Det dög inte att släpa benet efter mig ifall jag råkade i slagsmål med en annan katt.

Så jag stannade kvar tills benet långt om länge hade läkt ordentligt.

Satoru brukade alltid stoppa mig vid ytterdörren och se orolig ut, men nu stod jag kvar och jamade för att bli utsläppt. Tack för allt du har gjort. Jag är dig evigt tacksam. Jag önskar dig livslång lycka, även om du aldrig mer lämnar något gott åt mig under den silvergrå skåpbilen.

Satoru verkade mer ledsen än orolig. Precis som han hade varit när det gällde möblerna och mattan. Det är inte absolut förbjudet, men i alla fall ... *Den* sortens ansiktsuttryck.

”Vill du fortfarande helst leva ute?”

Vänta nu – lägg ner den där sorgsna minen. Om du ser ut så där kommer du att få mig att bli ledsen för att jag sticker.

Och då, som en blixtnär från klar himmel: ”Du, kisse, jag tänkte att du kanske ville bli min

katt.”

Det hade jag aldrig sett som en möjlighet. Som äkta strykarkatt hade jag aldrig kommit på tanken att jag kunde bli sällskapsdjur åt en människa.

Min plan var att låta honom ta hand om mig tills jag var återställd, men jag hade hela tiden tänkt ge mig av när benet väl var läkt. Eller rättare sagt: jag hade trott att jag skulle bli *tvungen* att ge mig av.

Och om jag ändå måste lämna skulle det kännas mycket värdigare att smita ut på eget bevåg än att bli bortsjasad. Katter har sin stolthet.

Om du ville att jag skulle bli din sällskapskatt – ja, då skulle du ha sagt det förut.

Jag smet ut genom dörren när Satoru motvilligt öppnade den. Sedan vände jag mig om och gav honom ett *mjau*.

Kom då.

För att vara människa hade Satoru en ovanligt bra intuitiv känsla för kattspråk och tycktes ofta förstå vad jag sa. Nu såg han först förbryllad ut men följde sedan efter mig ut.

Det var en månljus natt och stan låg tyst och stilla.

Jag tog ett språng upp på den silvergrå skåpbilens motorhuv, njöt av att ha fått tillbaka förmågan att hoppa, kastade mig ner på marken igen och rullade runt och kliade mig ett tag.

En bil körde förbi och min svans sköt upp – rädslan för att bli påkörd igen var ingrodd i mig nu. Innan jag hann tänka mig för hade jag gömt mig bakom Satorus byxben, och han tittade ner på mig och log.

Jag gick en runda i grannskapet med Satoru och återvände sedan till hyreshuset. I trapphuset jamade jag utanför dörren till lägenheten på tredje våningen. Öppna!

Jag tittade upp på Satoru och såg att han log, men också nu på det där gråtmilda sättet.

”Jaså, du vill komma tillbaka i alla fall, herr Katt?”

Ja, ja. Jo. Öppna då.

”Då vill du vara min katt?”

Okej. Men vi kan väl gå ut en sväng ibland.

Och så blev jag Satorus katt.

”När jag var barn hade jag en katt som såg ut precis som du.”

Satoru tog fram ett fotoalbum ur skåpet.

”Ser du?”

Albumet var fullt med bilder på en katt. Jag vet vad de kallar sådana här människor. Kattgalningar.

Katten på fotona påminde mycket riktigt om mig. Båda var vi nästan helvita, utom i ansiktet och på svansen. Två fläckar i ansiktet, svansen svart och vinklad. Enda skillnaden var att svansarna var krokiga i olika vinklar. De tabbymönstrade grå fläckarna i ansiktet var exakt lika.

”Han hade två fläckar i pannan och de sluttade neråt som tecknet *hachi*, åtta, så jag kallade

honom Hachi.”

Om det är så han kommer på namn, vad i all världen ska han då välja åt mig?

Efter *hachi* kommer *kyu*, nio. Tänk om han valde det!

”Vad säger du om Nana?”

Va? Subtraherar han nu? Det var oväntat.

”Den är vinklad åt motsatt håll jämförd med Hachis, och uppifrån ser den ut som *nana*, siffran sju.”

Nu var det visst min svans han pratade om.

Men vänta lite nu. Nana är väl ett flicknamn! Jag är en fullfjädrad, varmblodig hanne. I vilket universum verkar detta lämpligt?

”Det har du väl inget emot, Nana? Det för tur med sig. Sju är ju ett lyckotal!”

Jag jamade, och Satoru kisade och killade mig under hakan.

”Gillar du ditt namn?”

Nix! Men, alltså ... Att fråga om det och samtidigt smeka mig på hakan är oschyst. Jag kunde inte låta bli att spinna.

”Jaså, du gillar det. Vad bra.”

Det gör jag *inte* alls, har jag sagt!

Jag missade tillfället att rätta till misstaget (Ja, vad ska en stackars katt göra? Han kelade ju med mig hela tiden!), och det var så jag kom att bli Nana.

”Vi blir tvungna att flytta, förstår du.”

Hans hyresvärd tillät inga husdjur i lägenheten, men han hade gjort ett undantag för mig tills jag kom på fötter igen.

Alltså flyttade Satoru och jag till en ny lägenhet i samma stad. Att göra sig så mycket besvär att man flyttar bara för kattens skull ... Så här borde jag kanske inte säga – jag är ju katt själv – men det här var en man som verkligen brann för katter.

Och så började vårt nya liv tillsammans. För en katt var Satoru den perfekta sambon, och detsamma var jag för en människa.

Vi har trivts väldigt bra ihop de här senaste fem åren.

Som katt var jag nu i mina bästa år, och eftersom Satoru var drygt trettio så gällde väl samma sak för honom. En dag klappade Satoru mig ursäktande på huvudet.

”Förlåt, Nana.”

Okej, okej. Inga problem.

”Jag är så ledsen att det har blivit så här.”

Du behöver inte förklara. Jag har lätt för att fatta.

”Jag hade aldrig tänkt skiljas från dig.”

Livet blir inte alltid som man har tänkt sig, vare sig för människa eller katt.

Om jag måste sluta bo ihop med Satoru skulle jag bara återgå till livet som det var för fem

år sedan. Då benpipan stack ut ur mitt bakben. Det skulle inte vara någon stor grej om vi sa adjö och jag flyttade ut på gatan igen. Jag kunde bli en strykarkatt igen redan i morgon, utan problem.

Jag hade inte förlorat något. Bara vunnit namnet Nana och de fem åren tillsammans med Satoru.

Se inte så ledsen ut.

Katter tar livet som det kommer, utan att hetsa upp sig.

Det enda undantaget dittills var den natten jag bröt benet och tänkte på Satoru.

”Ska vi åka då?”

Det verkade som om Satoru ville att jag skulle följa med honom någonstans. Han öppnade luckan till min bur och jag gick in utan att krångla. Under de fem år jag hade bott hos honom hade jag alltid varit en förnuftig katt. Till exempel höll jag mig lugn till och med när han körde mig till mitt hatobjekt, veterinären.

Okej, då åker vi väl då. Som livskamrat i lägenheten hade jag varit perfekt, så jag borde väl bli den perfekta reskamraten på den här färden som han tydligen var fast besluten att ge sig ut på.

Med min bur i handen klev Satoru upp i den silvergrå skåpbilen.

